

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо доопрацьованого проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо відновлення права на пенсію по інвалідності для працюючих інвалідів III групи (реєстр. № 4155 від 15 серпня 2016 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 02 листопада 2016 року (протокол № 52) на відповідність Конституції України доопрацьований проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо відновлення права на пенсію по інвалідності для працюючих інвалідів III групи (реєстр. № 4155 від 15 серпня 2016 року), поданий народним депутатом України Писаренком В.В. (далі – Законопроект).

Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» № 911-VIII від 24 грудня 2015 року.

Згідно з пояснювальною запискою до поданого Законопроекту його метою є посилення соціального захисту працюючих інвалідів III групи.

Законопроект передбачає відміну тимчасового (у період з 1 січня по 31 грудня 2016 року) обмеження виплат пенсій для окремої категорії пенсіонерів, що продовжують свою трудову діяльність, а саме інвалідів III групи (як це вже встановлено для інвалідів I і II групи). Для цього пропонується внести зміни до таких законів України: «Про пенсійне забезпечення», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», «Про державну службу», «Про судову експертизу», «Про Національний банк України», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про дипломатичну службу», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про прокуратуру». Даними змінами, за твердженням автора, усуваються дискримінаційні норми щодо зазначеної верстви населення.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України зазначається, що Україна є соціальною, правовою державою (стаття 1), права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави (частина друга статті 3), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Загальна спрямованість Законопроекту кореспондує закріпленням в частинах першій і третій статті 46 Основного Закону України приписам, а саме: громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності; пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом.

Відповідно до вимог статті 2 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» держава зобов'язана створити належні умови для реалізації інвалідом прав, нарівні з іншими громадянами та забезпечити його соціальний захист.

Частиною третьою статті 22 Конституції України передбачено, що при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Як зазначив Конституційний Суд України у своєму Рішенні № 8-рп/2005 від 11 жовтня 2005 року (справа про рівень пенсії і щомісячного довічного грошового утримання), конституційні принципи, на яких базується здійснення прав і свобод людини і громадянина в Україні, включаючи і право на пенсійне забезпечення, передбачають за змістом статей 1, 3, 6 (частина друга), 8, 19 (частина друга), 22, 23, 24 (частина перша) Основного Закону України правові гарантії, правову визначеність і пов'язану з ними передбачуваність законодавчої політики у сфері пенсійного забезпечення, необхідні для того, щоб учасники відповідних правовідносин мали можливість завбачати наслідки своїх дій і бути впевненими у своїх законних очікуваннях, що набуте ними на підставі чинного законодавства право, його зміст та обсяг буде ними реалізовано, тобто набуте право не може бути скасоване, звужене (пункт 4 мотивувальної частини).

Крім того, Загальною декларацією прав людини 1948 року закріплено право кожної людини на такий життєвий рівень, включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд та необхідне соціальне обслуговування, який є необхідним для підтримання здоров'я і добробуту її самої та її сім'ї, і право на забезпечення в разі безробіття, хвороби, інвалідності, вдовства, старості чи

іншого випадку втрати засобів до існування через незалежні від неї обставини (частина перша статті 25).

До того ж, Україна, ратифікувавши у 2009 році Конвенцію про права інвалідів і Факультативний протокол до неї, тим самим взяла на себе зобов'язання, зокрема забезпечувати й заохочувати повну реалізацію всіх прав людини й основоположних свобод всіма інвалідами без будь-якої дискримінації та вживати всіх належних заходів, у тому числі законодавчих, для зміни чи скасування існуючих законів, постанов, звичаїв та підвалин, які є дискримінаційними стосовно інвалідів. Відповідні норми передбачені у статті 1, пункті «b» частини першої статті 4, частині першій і другій статті 5, частині першій і пункті «e» частини другої статті 28 зазначеної Конвенції, якій також кореспондує даний Законопроект.

Відповідно до Конституції України виключно законом визначаються права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення (пункти 1 і 6 частини першої статті 92); прийняття законів належить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

З огляду на зазначене законодавча ініціатива є предметом правового регулювання закону та узгоджується з Конституцією України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що доопрацьований проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо відновлення права на пенсію по інвалідності для працюючих інвалідів III групи (реєстр. № 4155 від 15 серпня 2016 року), поданий народним депутатом України Писаренком В.В., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П.КНЯЗЕВИЧ